

Nr 166.

Ankom till riksdagens kansli den 23 maj 1919 kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition om vidtagande av provisoriska åtgärder till vinnande av ökat fängelseutrymme.

(3:e avd.)

I den till riksdagen den 9 januari 1919 avlåtna propositionen med förslag till tilläggsstat för år 1919 (nr 2) har Kungl. Maj:t under andra huvudtiteln (punkt 12) föreslagit riksdagen att, i avvaktan på särskild proposition i ämnet, för inrättande av nya fängvårdsanstalter å tilläggsstat för år 1919 såsom reservationsanslag beräkna ett belopp av 400,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i en den 18 mars 1919 dagtecknad proposition, nr 330, vilken hänvisats till statsutskottets förberedande behandling, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att *dels* medgiva, att, efter det Fårösunds fästning på Gottland blivit nedlagd, densamma må, från tid och på villkor Kungl. Maj:t bestämmer, ställas till fängvårdens disposition för upprättande därstädes av en fängvårdsanstalt;

dels på tilläggsstat för år 1919 under andra huvudtiteln bevilja, ej mindre för vidtagande av de ändringsarbeten vid Fårösund, som för nyss nämnda ändamål äro erforderliga, ett reservationsanslag å 50,000 kronor,

än även — med godkännande av att mellan Kungl. Maj:t och Kronan, å ena, samt Malmö stad, å andra sidan, slutes avtal i huvud-

Bihang till riksdagens protokoll 1919. 6 saml. 79 häft. (Nr 166—170.) 1

saklig överensstämmelse med ett i statsrådsprotokollet intaget förslagskontrakt — till utförande av vissa reparationsarbeten m. m. vid de gamla fängelsebyggnaderna å slottsholmen i Malmö ett reservationsanslag å 65,000 kronor;

dels ock medgiva, att, därest något av nu nämnda två anslag icke skulle behöva fullt tagas i anspråk för de därmed avsedda ändamålen, överskottet må i mån av behov användas till bestridande av de kostnader, till vilkas täckande det andra anslaget är avsett.

I fråga om utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till åberopade statsrådsprotokollet.

Kungl. Maj:ts förevarande förslag är avsett att avhjälpa den under senare tid uppkomna bristen på fängelseutrymme. Vid den beräkning av utrymmesbristen vid rikets straffanstalter, departementschefen i sammanhang med avlåtandet av årets statsverksproposition uppgjorde, utgick departementschefen från fängantalet sådant det var den 20 december 1918 eller omkring 4,125 och påpekade därvid, att, då det vid början av år 1918 å straffanstalterna tillgängliga ordinarie utrymmet beredde plats för allenast omkring 2,770 fångar, det skulle vid nyåret 1919 hava rått brist på platser för ej mindre än 1,350 fångar, därest ej särskilda åtgärder för denna brists nedbringande vidtagits. Dylika under år 1918 vidtagna åtgärder hade, enligt vad departementschefen vid samma tillfälle erinrade, bestått däri, att för kriminalfångar tagits i anspråk dels den nedlagda tvångsarbetsanstalten i Karlskrona med 250 platser, dels tvångsarbetsanstalten i Norrköping med 150 platser, dels ock en del av tvångsarbetsanstalten å Svartsjö, dit omkring 110 straffångar blivit förlagda. På grund härav hade bristen minskats till — alldeles fränsett erforderligt reservutrymme — cirka 850 platser.

Sedan januari innevarande år har emellertid fängantalet successivt nedgått, så att detsamma den 10 mars utgjorde omkring 3,825 och den 1 maj 3,490. Då emellertid man givetvis måste, för undvikande av dyra transportkostnader, räkna med ett ganska avsevärt reservutrymme samt det vidare — alldeles fränsett det olämpliga däri att, på sätt nyss nämnts, ett drygt hundratal straffångar måst förläggas till tvångsarbetsanstalten å Svartsjö — icke torde vara uteslutet, att sistnämnda anstalt inom kort måste, på grund av tvångsarbetarnas tillväxt i antal, i sin helhet tagas i anspråk som tvångsarbetsanstalt, har nyssnämnda siffra ansetts böra betraktas såsom angivande ett minimi-behov för den närmaste framtiden.

Genom realiserandet av Kungl. Maj:ts förslag att för fångvårds-

ändamål taga i anspråk Fårösunds fästning skulle för en kostnad av 50,000 kronor cirka 150 platser utvinnas.

Med avseende å förslaget att för samma ändamål utnyttja de å slottsholmen i Malmö befintliga gamla fängelsebyggnaderna är att märka, att en cellbyggnad därstädes om 135 celler jämte några andra utrymmen enligt beslut av Kungl. Maj:t den 29 november 1918 redan tagits i bruk för fångvårdens räkning, samt att för iordningställande av denna del av byggnaderna av Kungl. Maj:t anvisats 50,000 kronor från förslagsanslaget till fångars vård och underhåll. Genom den nu ifrågasatta utvidgningen av slottsfängelset skulle för en engångskostnad av 65,000 kronor utvinnas 350 fängplatser, motsvarande omkring 185 kronor för varje plats.

Av den i ämnet lämnade utredningen finner utskottet ådagalagt, att åtgärder äro av behovet påkallade för avhjälpande av den rådande bristen på fängelseutrymme. De av Kungl. Maj:t härutinnan framlagda förslagen har utskottet funnit vara av beskaffenhet att kunna förordas, och har utskottet likaledes ansett sig böra tillstyrka såväl de för förslagens genomförande äskade anslagsbeloppen som, vad Malmöförslaget angår, det ifrågasatta avtalet med Malmö stad. Då utskottet ej heller i övrigt haft något att erinra mot vad Kungl. Maj:t i förevarande proposition föreslagit, får utskottet sålunda hemställa,

*Utskottets
yttrande.*

att riksdagen må

a) medgiva, att, efter det Fårösunds fästning på Gottland blivit nedlagd, densamma må, från tid och på villkor Kungl. Maj:t bestämmer, ställas till fångvårdens disposition för upprättande därstädes av en fångvårdsanstalt;

b) på tilläggsstat för år 1919 under andra huvudtiteln bevilja,

ej mindre för vidtagande av de ändringsarbeten vid Fårösund, som för nyss nämnda ändamål äro erforderliga, ett reservationsanslag å 50,000 kronor,

än även — med godkännande av att mellan Kungl. Maj:t och Kronan, å ena, samt Malmö stad, å andra sidan, slutes avtal i huvudsaklig överensstämmelse med ett i statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden den 18 mars 1919 intaget förslagskontrakt — till utförande av vissa reparationsarbeten m. m. vid

de gamla fängelsebyggnaderna å slottsholmen i Malmö ett reservationsanslag å 65,000 kronor;

c) medgiva, att, därest något av nu nämnda två anslag icke skulle behöva fullt tagas i anspråk för de därmed avsedda ändamålen, överskottet må i mån av behov användas till bestridande av de kostnader, till vilkas täckande det andra anslaget är avsett.

Stockholm den 23 maj 1919.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:
från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzelius, C. J. G. Swartz, O. M. Strömberg, H. F. Lamm, G. M. H. Ekelund, A. C. Lindblad, O. Bergqvist, C. G. Ekman, A. Pers, E. A. Hallin* och *C. A. Stålberg* samt

från andra kammaren: herrar *J. B. Eriksson* i Grängesberg, *J. Olofsson, N. A. Nilsson* i Kabbarp, *A. Andersson* i Råstock, *J. Jönsson* i Revinge, *O. H:son Waldén, S. Bengtsson* i Norup, *P. B. Nilsson* i Landeryd, *J. Erlansson, C. R. Jansson* i Falun, *J. Jönsson* i Slatåker och *S. E. J. Lübeck*.
